ÅRSMELDING

2023

Helgeland
Avfallsforedling
IKS

Innhold

1 Helgeland Avfallsforedling IKS

1.1 INNLEDNING
1.2 FORMÅL
1.3 HISTORIKK
1.4 ORGANISASJON
- 1.4.1 Representantskapet
- 1.4.2 Styret
- 1.4.3 Likestilling
- 1.4.4 Organisasjonskart

2 Klima og miljørapport

2.1 HENSIKT
2.2 INNLEDNING
- 2.2.1 Oversikt innsamlingsløsninger
- 2.2.2 Strategiske miljømål

2.3 AVFALLSMENGDER
2.4 KLIMAREGNSKAP
2.5 MILJØOVERVÅKING AV DEPONIET
2.6 STIKKPRØVEKONTROLLER AV AVFALL TIL DEPONIET
2.7 REFERANSER

3 Helse, miljø og sikkerhet

3. ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

4 Aktsomhetsvurdering av HAF IKS 2023

4.1 OM HAF
4.2 ANSVAR FOR ETTERLEVELSE AV KRAVENE I ÅPENHETSLOVEN
4.3 KARTLEGGING AV RISIKO OG PÅVIRKNING
4.4 HVORDAN HAF FØLGER OPP TILTAK OG EFFEKTEN AV DISSE
4.5 KOMMUNIKASJON

5 Utsiktene fremover

5. UTSIKTENE FREMOVER

6 Regnskap og revisors beretning

6.1 ÅRSBERETNING 2023
6.2 RESULTATREGNSKAP 2023 HAF IKS
6.3 BALANSE 31.12.23 HAF IKS
6.4 NOTER 2023 HAF IKS
6.5 REVISJONSBERETNING 2023 HAF IKS

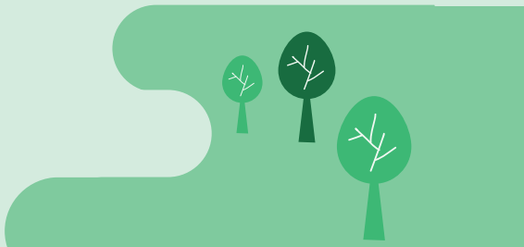

1

Helgeland Avfallsforedling IKS

1.1 INNLEDNING
1.2 FORMÅL
1.3 HISTORIKK
1.4 ORGANISASJON
- 1.4.1 Representantskapet
- 1.4.2 Styret
- 1.4.3 Likestilling
- 1.4.4 Organisasjonskart

1.1 INNLEDNING

HELGELAND AVFALLSFOREDLING IKS, HAF, er et interkommunalt selskap opprettet den 4. mai 1994.

Selskapet er eid av de 6 kommunene Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy og Træna og ble opprinnelig etablert i h.h.t. kommunelovens § 27, men er seinere organisert med hjemmel i Lov om interkommunalt samarbeid (IKS) § 40.

Formålet er å ta seg av renovasjon og septikbehandling i eierkommunene samt å stå for driften av en felles fylplass. Dette inkluderer også all administrasjon av eksisterende og nye ordninger i forbindelse med sortering av avfallet. Selskapet dekker i dag et område med totalt ca. 36.000 innbyggere.

Vedtak om etablering av HAF
I mars 1994 vedtok kommunestyrene i alle 6 HAF- kommunene interimsstyret forslag til: Selskapsform, Renovasjonsforskrifter, Navn, Handlingsplan, Vedtekter og Samarbeidsavtale mellom kommunene.

Vedtak om omorganisering av HAF
I mai 2002 vedtok representantskapet at selskapet skulle organiseres som interkommunalt selskap (IKS) og ny selskapsavtale ble godkjent av alle eierkommunene i løpet av 2002.

1.2 FORMÅL

«HAF skal være et selskap med høy kompetanse innen behandling av avfall, og skal til enhver tid være pådriver og utvikler av gode løsninger innen avfallsbehandling.»

Formålet til selskapet er:

Å drive miljøvennlig avfallsbehandling i eierkommunene.

Å stå for innsamling og transport av de avfallstyper som egner seg for interkommunalt samarbeide etter avtale med kommunene. Det er forutsatt allmenn tvungen renovasjon i alle eierkommunene.

I den utstrekning selskapet har kapasitet kan det selge tjenester til andre. Avtale om salg av tjenester i henhold til dette punkt skal godkjennes av representantskapet. Representantskapet kan delegere slik myndighet til styret.

Å stå for gjenvinning og sortering av resirkulerbare avfallsprodukter og distribusjon og salg av slike produkter.

Å være et konsultativt organ for eierne i avfallsspørsmål og bidra til løsning av slike.

ANSVARSANDELEN FOR DE ENKELTE KOMMUNENE

Rana kommune
47,62 %

Hemnes kommune
14,30 %

Træna kommune
9,52 %

Lurøy kommune
9,52 %

Nesna kommune
9,52 %

Rødøy kommune
9,52 %

1.3

HISTORIKK

1994

Samarbeid om renovasjonsløsninger for kommunene på Helgeland utredes. Det konkluderes med at det bør dannes to interkommunale avfallselskaper. HAF etableres som et selskap eid av de 6 nordligste Helgelandskommunene; Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy og Træna i juni 1994. Daglig leder, kontorleder og driftsleder tilsettes.

1995

HAF får ansvaret for renovasjon og septiktømming i alle 6 medlems-kommunene samt driften av Røssvollhei avfallsplass.

Optisk sortering er valgt som kildesorteringsløsning, og utdeling av plastdunker til erstatning for sekkestativer og gamle metalldunker er gjennomført.

2001

HAF tegnet seg som medeier i et nytt selskap som skal behandle våtorganisk avfall fra hele Midt–Norge, Ecopro as. Midlertidig avtale om levering av slikt avfall ble inngått med IRIS i Bodø.

2003

HAF omorganiseres etter lov om interkommunalt samarbeid. og det vedtas at HAF skal etablere et eget selskap for bedriftsrenovasjon og i 2003 stiftes Retura HAF AS som et heleid datterselskap av HAF IKS.

2006

HAF starter planleggingen av et forbrenningsanlegg for avfall i Mo i Rana og i november 2006 stiftes selskapet HAF Energi AS som skal ha til formål å drive forbrenning av avfall

Samme år går HAF inn som medeier i Askeladden Brukthandel AS

Rødboks innføres som innsamlingsordning for farlig avfall i alle HAF-kommunene

2008

Matavfallet sendes fra mai til Ecopro AS i Verdal

2009

Ny gjenbruksstasjon ble tatt i bruk på Nesna i 2009. Drives i egen regi med åpningstid en dag i uka.

2014

Denne høsten startet vi med innsamling av plastemballasje i blå poser fra husholdningene.

-

Både HAF og Retura HAF oppnådde i løpet av 2014 status som Miljøfyrtårn.

2015

Styret vedtar i mars 2015 anbud med MIVANOR as på kjøp av sigevannsanlegg på Røssvollhei.

Vårt nye anlegg i Nordre gate 21 ble klart til innflytting i slutten av november 2015

2019

Hageavfallsmottaket åpnes april dette året

Planlagt oppbygging av utendørs gjenbruksstasjon på nabotomta i Vika, skrinlegges. Det vedtas at eksisterende anlegg skal benyttes til samme formål, drifta legges derfor om og man starter arbeidet med å endre sorteringshallen til en innendørs gjenbruksstasjon.

2020

Åpning av innendørs gjenbruksstasjon i hallen i Vika 1. juni

Også i Aldersundet åpnes ny gjenbruksstasjon. Kontrakt med Brapro AS inngås fra 1. februar om drift og leie av areal.

I august kom det beskjed fra Grønt Punkt Norge at avtalen om leveranse av husholdningsplast til gjenvinning var kansellert. Innholdet i «blå posene» var for forurenset med annet avfall.

Anbefalingen fra GPN var å endre til blanke sekker og separat innsamling.

2021

I juni startet innsamling av husholdningsplast, med eget personell og separat innsamling.

Rammetillatelse (byggetillatelse) for sorteringshall på Røssvoll, ble gitt av RK 14.10.2021.

2023

Etter utdeling av egne dunker til matavfall høsten 2022, startet vi fra 1. januar med tømming av matavfall på separat innsamling hos alle husholdninger i våre 6 kommuner. Dermed er det slutt på optisk sortering på Røssvoll avfallsmottak.

1.4 ORGANISASJON

1.4.1 REPRESENTANTSKAPET

Eierkommunene vedtok i 2003 å organisere selskapet etter lov om interkommunalt samarbeide (IKS). Representantskapet i HAF består etter den nye organisasjonsmodellen av 21 representanter fordelt på 10 repr. fra Rana, 3 fra Hemnes og 2 fra hver av de andre kommunene, Lurøy, Nesna, Rødøy og Træna.

Første konstituerende møte i representantskapet ble avholdt 4. mai 1994. I h.h.t. lov om interkommunalt samarbeid kan ikke samme person være medlem av både styre og representantskap i HAF, og dette må det tas hensyn til i valg av medlemmer til disse fora.

I **2023** ble det avholdt **2 møter** i Representantskapet med til sammen **14 saker** til behandling.

1.4.2 STYRET

Styret i HAF består av 6 medlemmer med personlige varamenn valgt for 2 år av gangen. Rana har 2 medlemmer, Hemnes har 1 medlem, Nesna og Træna har 1 felles medlem, og Lurøy og Rødøy har 1 felles medlem. I tillegg er det et ansattvalgt styremedlem.

Det er i **2023** avholdt **7 styremøter**.

Det er behandlet til sammen **43 saker**.

1.4.3 LIKESTILLING

Selskapet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn og har i sin policy innarbeidet forholdet rundt likestilling som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn i for eksempel lønn, avansement og rekruttering.

FORDELING AV KVINNER OG MENN I SELSKAPET

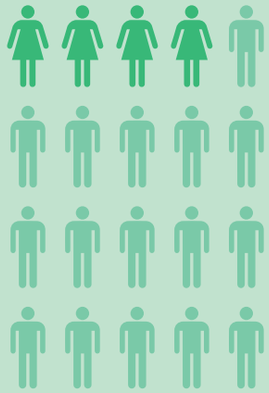

4/20

FORDELING AV KVINNER OG MENN I STYRET

2/6

ORGANISASJONSKART

Representantskapet
21 delegater
Leder;
Paul Asphaug

Styret

Leder
Eigil Dåbakk

Nestleder
Terje Ånonli

Siri Jakobsen
Per Asle Pedersen
Marit Bertheussen
Thore Hansen
(ansatterepresentant)

Daglig leder
Knut Hatlen

Miljø-/kvalitetsleder
Merethe Aasen

Driftsleder
Trond Johansen

Fagarbeidere
Kenneth Rødahl
Pål-Tore Bjerkli
Thore Hansen
Stig Edvardsen
Oliver Edvardsen
Jonny Jensen
Morten Kristiansen
John Emil Gaup

Bedriften har 1 lærling

Kommunikasjon Profilering og IT-ansvarlig
Geir Benden

Kundesenter/marked
Kine Valrygg
Ole Morten Kristensen

Økonomileder
Arnt Ove Svartis

Økonomimedarbeider
Kirsti Hansen

2 Klima og miljørapport

2.1 HENSIKT
2.2 INNLEDNING
2.2.1 Oversikt innsamlingsløsninger
2.2.2 Strategiske miljømål
2.3 AVFALLSMENGDER
2.4 KLIMAREGNSKAP
2.5 MILJØOVERVÅKING AV DEPONIET
2.6 STIKKPRØVEKONTROLLER AV AVFALL TIL DEPONIET
2.7 REFERANSER

2.1 HENSIKT

Årsrapporten hensyntar bestemmelsene i Statsforvalteren i Nordlands utslippstillatelse pkt. 9.2 i tillatelse av 29.10.2015 og vilkår 1.11 og 3.6.6 punkt 3 i tillatelse av 26.6.2009. Rapporten tar for seg avfallsmengder som er innsamlet, mottatt og videre behandlet, og i hvilken grad vi har lykkes med å begrense våre utslipp til klima og miljø.

2.2 INNLEDNING

Helgeland Avfallsforedling IKS, HAF, er et interkommunalt selskap opprettet den 4. mai 1994.

Selskapet er eid av de 6 kommunene Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy og Træna og ble opprinnelig etablert iht. kommunelovens § 27, men er senere organisert med hjemmel i Lov om interkommunalt samarbeid (IKS) § 40.

Formålet er å ta seg av renovasjon og septikbehandling i eierkommunene, samt å stå for driften av ett felles deponi. Dette inkluderer også all administrasjon av eksisterende og nye ordninger i forbindelse med sortering av avfallet. Selskapet dekker i dag et område med totalt ca. 36.000 innbyggere.

HAF er forpliktet til å utøve sine tjenester og drift iht. tillatelsene gitt av Statsforvalteren i Nordland (SFNO). SFNO har i tillatelsen til innsamling, håndtering og behandling av avfall, satt krav om rensing og overvåking av utslipp til vann fra Røssvollhei avfallsdeponi. SFNO krever også at resultater fra rensing rapporteres årlig gjennom miljødirektoratets portal, samt at en årsrapport for deponidrift oversendes årlig. Denne rapporten tar sikte på å gi forurensningsmyndighetene en grundig oversikt over HAFs miljøarbeid og drift.

2.1.1 OVERSIKT INNSAMLINGSLØSNINGER

HAF har flere ordninger for innsamling av husholdningsavfall og septik hos sine eierkommuner.

Renovasjon:
Renovasjon er delt inn i 4 kontraktsområder;

- K1 – Hemnes kommune
- K2 – Rana kommune
- K3 – Nesna, Lurøy, Træna og Rødøy kommune
- K4 – Moloktømming i hele HAFs område

Etter en periode med midlertidige kontrakter fra 01.01.2018 som følge av konkurs hos leverandør, var det fra 01.08.2018 inngått nye langsiktige kontrakter på renovasjon. K1 og K2 renoveres av SB Transport AS, og renovasjon i K3 og K4 utføres av Lillevik Transport. Renovasjon utføres av 8 stk. nye komprimatorbiler. I tillegg henter vi inn plastemballasje i Rana og Hemnes i egenregi med én bil. Restavfall og matavfall hentes annenhver uke, og plastemballasje og papir hver fjerde uke.

Gjenbruksstasjoner:
HAF drifter seks gjenbruksstasjoner i sine eierkommuner hvor publikum kan levere de fraksjonene som ikke innhentes via husholdningsrenovasjon eller bringes til returpunkt. Gjenbruksstasjonene er posisjonert ved Vika (Mo i Rana) for Rana kommune, Korgen og Hemnesberget for Hemnes kommune, Nesna for Nesna kommune, Vågaholmen for deler av Rødøy kommune og Aldersundet for Lurøy innland og en del av Rødøy innland. Hele øyriket betjenes av den mobile gjenbruksstasjonen (vogntog).

Returpunkt:
Returpunkt er opprettet flere steder i HAFs område. Disse punktene fungerer som bringeordning for fraksjonene papp, glass- og metallemballasje og tekstiler.

Septik:
Innhenting av septikslam hos husholdningene ble i 2023 utført av Østbø AS. Dette leveres på vårt slammottak på Langvassheia, hvor det rankekomposteres.

2.1.2 STRATEGISKE MILJØMÅL

Det har blitt slått fast tre overordnede miljømål i HAF strategiplan, som ble vedtatt i styret våren 2022. Disse er som følger:

1. Klima:
Redusere gjennomsnittlig CO2-avtrykk for hele HAFs drift med 70% innen 2025, fra 52,1 kg CO2/tonn avfall i 2017.
Status: -29,9%

2. Materialgjenvinning:
Minimum 55% av husholdningsavfallet skal gå til ombruk og materialgjenvinning innen 2025. 60% innen 2023 og 65% innen 2035.

Status materialgjenvinningsmål: 46,1 %

3. Lokal forurensing:
Ryddig og rene omgivelser der HAF driver virksomhet (Røssvoll, Vika, gjenbruksstasjoner, mobile mottak).

Status mål for lokal forurensing: På Røssvoll er det for mye flygeavfall, noe lukt og støy, resterende lokasjoner er i tilstrekkelig orden.

2.3 AVFALLSMENGDER

Hovedaktiviteten til HAF er innsamling av husholdningsavfall.

Mengdene fordeler seg som vist i tabellen under.
Oppgitt i tonn.

Sluttbehandling	Fraksjoner	2023	2022
Ombruk	Tekstiler	148	134
Materialgj.	Plastemballasje	166	144
	Matavfall	1 879	1 123
	Papir og kartong	962	1 095
	Papp	86	76
	Glass- og metallem.	553	579
	Metall	420	423
	EE-avfall	313	317
	Hardplast	-	
	Hageavfall	935	935
	Batterier	104	75
Energigj.	Restavfall	4 736	5 425
	Treverk	949	1 007
	Farlig avfall	486	286
Deponi	Inerte masser	282	270
	Gips	-	-
	Forurensede masser	-	-
	Ordinært avfall	-	-
	Asbest	64	22
	Septikslam*	500	490

* Vi har ikke ferdig produkt av kompostering av septikslam og vet derfor ikke hva sluttbehandlingen vil være. Ikke med i videre beregning.

Avfallsfraksjoner som har holdt seg stabile i 2023 sammenlignet med 2022 er glass- og metallemballasje, metall, EE-avfall, treverk og gips.

Mengden plastemballasje fra husholdning har økt med 15%, som skyldes at vi utvidet ordningen til de resterende områdene slik at hele HAF-området er omfattet av ordningen. Vi hadde forventet en enda større økning, ettersom flere borettslag har funnet gode løsninger for å kunne ta ordningen i bruk.

I 2023 ble det innført separat innsamling av matavfall. Altså gikk vi bort fra optibag-ordningen hvor innbyggerne la matavfallsposene sammen med restavfallet i felles dunk, som senere ble sortert fra hverandre. Nå har hver husholdning én dunk for restavfall og én dunk for matavfall. Dette har resultert i en økning på 67% matavfall (756 tonn). Det er en såpass stor økning at vi har undersøkt om det kan være annet avfall som er levert i grønne poser, som følge av økte priser på handleposer. Mottaksanlegget i Bodø, hvor de åpner posene og komposterer matavfallet, forteller at kvaliteten fortsatt er høy. Samtidig har vi en nedgang på 30% på restavfallet (1463 tonn). Dette bekrefter at de økte mengdene faktisk er matavfall som er utsortert fra restavfallet, noe som er fantastisk bra.

Den betydelige nedgangen i restavfall skyldes også lavere fuktinnhold enn tidligere. Variasjon i fuktinnhold i restavfallet vil bli eliminert når sorteringshallen er ferdigstilt og avfallet blir håndtert innendørs.

Mengden blybatterier har økt med 28% og alkaliske småbatterier med hele 82%. Totalt sett har vi mottatt 40% mer batterier i 2023. Det er sendt ut betydelig større mengder trykkimpregnert trevirke, noe av dette har vært lagret opp på slutten av foregående år og gjenspeiler derfor ikke mottatt mengde. Dette kommer frem i rad for farlig avfall. Vi vurderer å benytte et annet målepunkt fremover. Vi har mottatt 5 248 tonn på deponiet, mot 4 199 tonn i 2022. Dette er nesten utelukkende fra næring og er hovedsakelig inerte masser og lettere forurensede masser, som egner seg godt til dekkmasse.

EUs materialgjenvinningsmål på 55% innen 2025 gjelder for husholdningsavfall, derfor er det kun avfall fra husholdningene vi bruker i beregningen av materialgjenvinningsgrad.

Prosentvis mengde husholdningsavfall til sluttbehandling.

Sluttbehandling	2023	2022
Ombruk	1,2 %	1,1 %
Materialgjenvinning	44,8 %	40 %
Energigjenvinning	51,1 %	56,4 %
Deponi	2,9 %	2,5 %
Materialgjenvinningsgrad	**46,1 %**	**41,1 %**

Materialgjenvinningsgraden er økt med fem prosentpoeng det siste året. Dette er vi veldig fornøyd med. Det skyldes hovedsakelig de økte matavfallsmengdene og reduserte restavfallsmengdene. Andre fraksjoner som trekker opp er batterier, plastemballasje og tekstiler, mens fraksjonene farlig avfall, papp, papir og kartong trekker ned.

Hvis vi ser på utviklingen over de siste fem årene (figur nedenfor), så var det en betydelig endring i 2020, hvor mengdene til materialgjenvinning økte betydelig. Dette forklares med en mer korrekt fordeling mellom avfall levert av næring og husholdning på gjenbruksstasjonen i Rana. Gjenbruksstasjonen i Vika åpnet, hvor vi kun mottar husholdningsavfall, og vi fikk dermed skilt disse avfallsmengdene. Mellom 2020 og 2022 har vi hatt en negativ trend, før vi i 2023 har hatt en betydelig positiv utvikling. For å nå EU/EØS-krav om minimum 55% av husholdningsavfallet skal gå til ombruk og materialgjenvinning innen 2025, må vi fortsette å jobbe for bedre nedstrømsløsninger og utsortering.

Utvikling husholdningsavfall 2019-2023

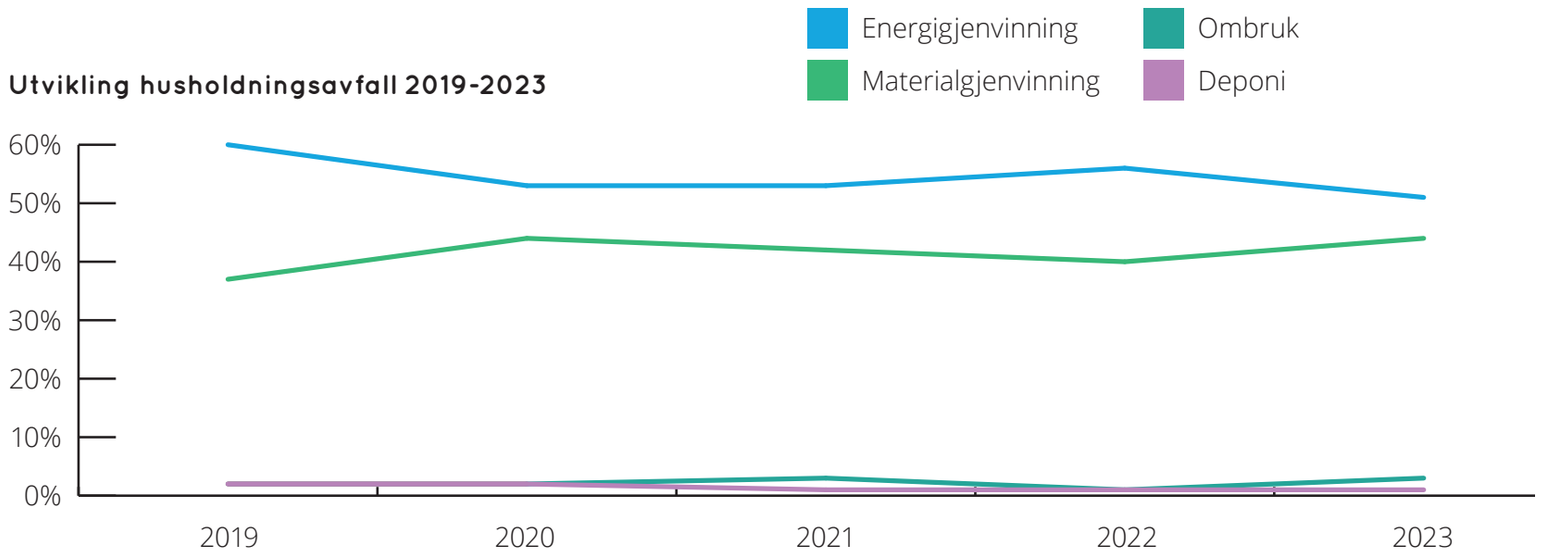

2.4 KLIMAREGNSKAP

I 2018 startet HAF et prosjekt for å kartlegge energibruk og klimagassutslipp tilknyttet HAFs tjenester og behandling av avfall. Prosjektet sammenstilte data fra 2017 og produserte en strukturert gjennomgang av HAFs ansvarsområder. Dette følges opp årlig og legger et godt grunnlag for sammenligning av miljøprestasjon fra år til år.

Ved å se på CO2-utslipp knyttet til vår drift fra vi henter avfallet, behandler det og leverer det fra oss, opp mot mengden avfall vi håndterer, har vi beregnet et gjennomsnittlig CO2-avtrykk for HAF. I 2023 ble dette klimafotavtrykket beregnet til 36,50 kg CO2/tonn avfall, som er en økning på 11,35 kg CO2/tonn avfall sammenlignet med 2022. Vi har delt opp klimaregnskapet i aktivitetene renovasjon, gjenbruksstasjoner, returpunkt, næringsavfall, septikslam, sortering og transport nedstrøm, slik at vi bedre kan analysere hvordan aktiviteten påvirker utslippene.

Det er særlig to endringer i 2023 som på virker klimaregnskapet. Det første er overgangen fra biodrivstoff til ordinær diesel. Bruken av biodrivstoff i Norge reguleres av omsetningskravet til forhandlere. Det ble i 2022 avklart at offentlig innkjøp av biodrivstoff skal fortsette å være en del av omsetningskravet, og bidrar derfor ikke til ytterligere klimaeffekt utover volumet i omsetningskravet. Biodiesel beregnes som klimanøytralt, derfor får vi en betydelig økning i år når alle utslipp fra bilene skal regnes med. Alle bilene har flåtestyring, slik at dataene vi får er beregnet utfra hver enkelt bil. Fra 31 tonn CO2 i 2022 (fra plastbilen, siden vi venter på bil som er bestilt), til 273 tonn CO2 fra renovasjon i 2023.

Det andre er nedleggelsen av det optiske sorteringsanlegget. Det var utslitt og det ville kreve store investeringer for videre drift, samtidig som vi så at separat innsamling er fremtidens løsning. Å drifte et slikt anlegg krever store mengder strøm og maskinkjøring med containere. Vi ser en reduksjon i strømforbruket på Røssvoll på 5%, noe som er mindre enn forventet, og nedgang på dieselforbruket på 18%. Utslipp fra sortering eller behandling på Røssvoll gikk fra 96 tonn CO2 i 2022 til 88 tonn CO2 i 2023.

Hvis vi sammenligner klimafotavtrykket med 2017 er det redusert med 29,9%. Vi har mål om å redusere med hele 70% innen 2025, som er skissert i figuren under. For å kunne nå dette målet må vi gå over til nullutslippskjøretøy der det er hensiktsmessig og effektivisere energibruken ytterligere.

CO2-avtrykk HAF IKS

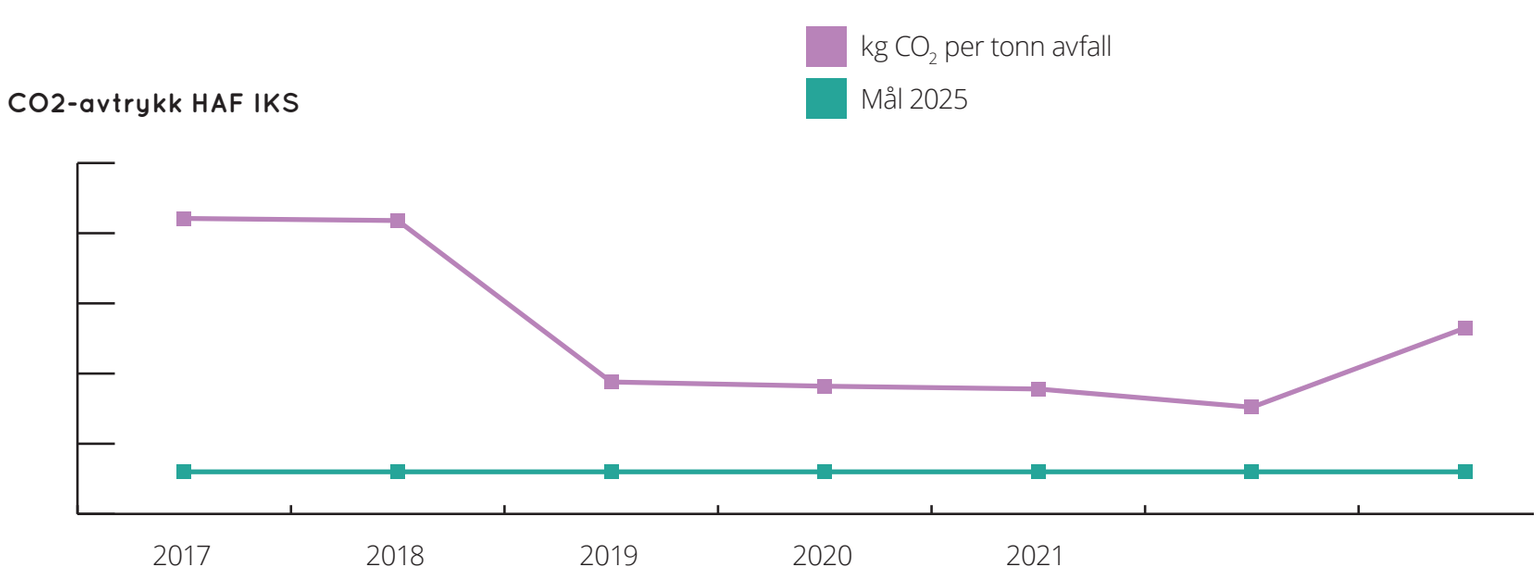

2.5 MILJØOVERVÅKING AV DEPONIET

Her er en skjematisk oversikt over det årlige overvåkingsprogrammet til deponiet. Resultater fra prøvetakingen er beskrevet i avsnittene under, med en samlet vurdering til slutt. Verdier på målingene finnes i vedlegg 1.

Figur 1: Oversikt over stasjoner for prøvetaking i 2023.

Sigevann Tabell 3: Oversikt over stasjoner for prøvetaking i 2023.

Prøvetype	Prøvestasjon	Prøvetakingssted	Tidspunkt	Formål
Renset sigevann	RS-1	Sigevannsum i renseanlegg	Mars	Forurensing til respienten
			Juni	
			September	
			Desember	
Urenset sigevann	US-1	Inntak til renseanlegg fra nytt deponi	Desember	Renseeffekt
Urenset sigevann	US-2	Inntak til renseanlegg fra gammelt deponi	September Desember	
Sigevannsdiment	SS-1	Ved utløp i sigevannsbua	September	Forurensing gjennom partiker i sigevannet
Grunnvann	GV-1	Grunnvanssbrønn 1	September	Diffuse utslipp
	GV-2	Grunnvanssbrønn 2		
	GV-3	Grunnvanssbrønn Referanse		
Overflatevann	OV-1	Overflatevann Ned	September	Diffuse utslipp
	OV-2	Overflatevann Referanse		

Sigevann

For prøvetakingen av renset sigevann gjennomført i mars, juni, september og desember ble det detektert nivåer av nitrogen, mangan og totalt organisk karbon over grenseverdiene oppgitt i SFT Veileder TA-1995/2003. I tillegg ble det detektert fosfor og jern over grenseverdiene for noen av prøvetakingene. Det ble påvist PAH i urenset sigevann, men ikke i renset sigevann.

Effekten av rensing på sigevann varierer for ulike stoffer. Kobber og krom renses til under grenseverdier. De fleste andre stoffer renses betydelig, mens innholdet av totalt organisk karbon, nikkel og klorid har økt etter rensing. Vi fikk ikke tatt prøver fra US-2 pga. nivået i kum var ikke tilstrekkelig til at pumpen startet, både ved prøvetaking i september og desember. For å unngå dette i 2024 skal vi stoppe pumpen i forkant av prøvetaking, for at nivået skal være høyt nok ved prøvetaking.

Sigevannsediment

Prøver av renset sigevannsediment ble tatt rett før utløpet i sigevannsbua. Sigevannsedimentet bestod av 25,8 % sediment med kornstørrelse under < 63 µm. Forhøyede verdier av enkelte metaller ble detektert i det rensede sigevannsedimentet, men ingen over terskelverdi (SFT, 1995).

Grunnvann og overflatevann

Prøver av overflatevann og grunnvann nedstrøms for deponiet viser forhøyede verdier for de fleste parametere sammenlignet med referansestasjonen. Dette gjelder spesielt for grunnvannet. Verdiene sammenfaller med forhøyede verdier av de samme stoffene i sigevannet, og en kan dermed anta at en viss grad av diffus lekkasje foregår, spesielt til grunnen.

Vannbalanse

Figur 2 viser kart der det er markert to ulike arealer. Areal 1+2 er det arealet man kan forvente ville drenert ut med sigevannet hvis det ikke var gode avskjæringssystem, altså det naturlige nedslagsfeltet. Areal 1 representerer nedslagsfeltet hvis det ikke tilføres vann fra eksterne områder. Avgrensingen av areal 1 er basert på plassering av grøfter, sluk og nedslagsfeltene omkring disse.

- Areal 2: 130.200 m²
- Areal 1 rød: 31.700 m²

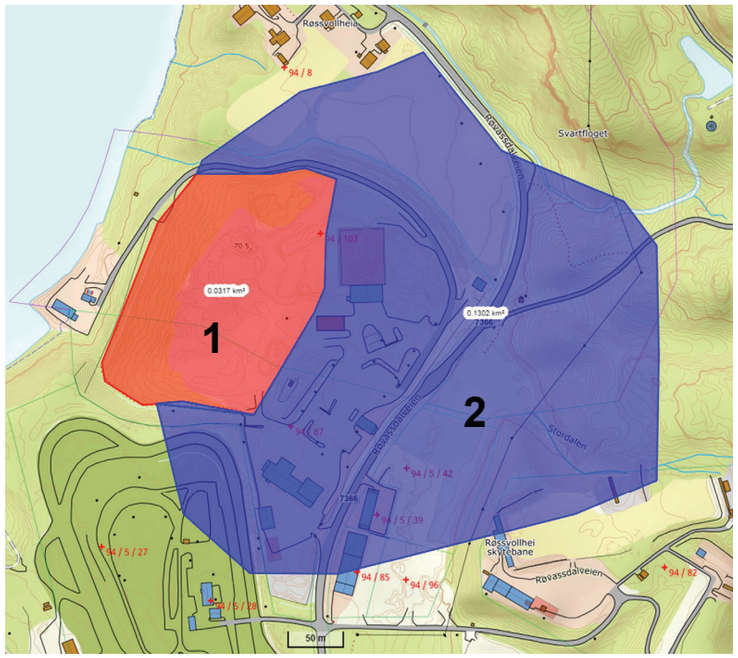

Figur 2: Kart over nedslagsfelt til Røssvollhei avfallsdeponi. Areal 1 representerer avskjært areal innenfor deponiet og areal 2 representerer naturlig nedslagsfelt.

For å beregne vannbalanse er nedbørsmengder og middeltemperaturer fra nærmeste målestasjon (Storforshei) brukt. Ved beregning av fordampning/evapotranspirasjon for 2023, ble målinger for 2023 sammenlignet med verdier fra 2003, hvor Thornwaits formel ble brukt for å beregne verdiene. Vi har ikke tilgang på nok data for å benytte formelen, derfor brukte vi forholdet mellom middeltemperatur og fordamping i 2003 til å beregne fordamping i 2023. Verdiene er vist i tabellen under.

Tabell 3: Beregning av evapotranspirasjon.

	Nedbør	Middeltemp.	Fordamping
Jan	192,80	-2,4	0
Feb	157,30	-3,1	0
Mars	64,80	-7,3	0
April	17,30	2,4	21,04
Mai	138,20	6	40,37
Juni	54,60	13,2	79,02
Juli	47,70 1	5,8	89,06
Aug	56,80	15,3	75,78
Sept	223,70	10,1	53,79
Okt	55,90	-0,1	0
Nov	25,00	-8,9	0
Des	106,90	-9,3	0
Total	**1141,00**	**31,7**	**359,05**

I 2022 var nedbørsmengdene totalt sett 1571,6 mm. Det har vært et betydelig tørrere år i 2023.

Hvis man benytter areal 1+2 i figur 3 og multipliserer med nettonedbøren får man en årlig vannmengde på 127 380 m³. Dette er 6 ganger høyere enn den målte avrenningen. Når man også tar i betraktning at avrenningen tyder på god hydraulisk isolasjon, blir dette et åpenbart feil anslag. Det vil videre derfor benyttes areal 1 i figur 2 for vannbalansevurderingen. Dette arealet er 31 700 m².

Det vil også være et bidrag av vann fra avfallet. Det er vanskelig å beregne hva dette bidraget er fordi det er mange ulike prosesser som forbruker vann. Det er et ofte benyttet anslag at det er 10 % vannavgivelse fra avfallet. Avfallsmengde til deponiet i 2023 var 5248 tonn. Dette tilsvarer 524,80 m³ vann. Vannbalanse for deponiet er vist i tabell 4.

Tabell 4: Beregning av vannbalanse.

Beskrivelse	Inngangsdata	
Total nedbør Storforshei	1 141,00	mm
Total evoporanspirasjon	359,05	mm
Nettonedbør	0,78	m
Nettonedbør multiplisert med nedbørsfelt, 31 700 m²	24 787,92	m³
Tilførsel av avfall	5 248,00	tonn
Vann fra avfall	524,80	m³
Sum vann tilført deponi	**25 312,72**	**m³**
Vann ut fra deponi	**21 191,32**	**m³**
Differansen mellom målt ut fra deponi og beregnet inn	- 4 121,41	m³

Den målte vannmengden ut er 16% lavere enn den beregnede vannmengden inn. Dette skyldes trolig at det har bygd seg opp sedimenter i V-kum hvor sigevann ut måles. Vi må innarbeide rutiner på vedlikehold og kalibrering av denne måleren. Andre feilkilder kan være at den nærmeste nedbørmåleren befinner seg 14 km unna.

Deponigass

Metaninnholdet i gassen har i mange år vært synkende, som er en naturlig følge av deponiforbudet i 2009. I 2023 var innholdet gjennomsnittlig på 33,4%, som er en økning på 0,7 prosentpoeng fra forrige kalenderår. Vi har tatt ut 7,55 tonn mindre metangass og driftstiden på anlegget har gått noe ned. I starten av året hadde vi utfordringer med fakkelen, men i løpet av våren ble det gjort utbedringer og den har fungert greit resten av året.

I 2022 hadde vi en evaluering av gassanleggets effektivitet og måling av diffuse utslipp. Rapporten ligger vedlagt og konkluderer med at det er generelt forholdsvis lav lekkasje, men at det er lekkasjeområder hvor tiltak bør vurderes. Vi vil inkludere gassmålinger i det årlige overvåkingsprogrammet til deponiet fra 2024.

Lukt, støy, flygeavfall og skadedyr

Årlig har vi en spørreundersøkelse av naboer på alle våre lokasjoner, for å høre hvordan vår drift påvirker dem i forhold til lukt, støy, flygeavfall og skadedyr.

Røssvollhei: Det er forskjell på hvor stor grad de nærmeste naboene er plaget av vår drift, men de er alle plaget av flygeavfall. Det både tas med vinden og fugl sprer det. Det kan være en del lukt på sommeren og støy merkes godt når containere flyttes. Naboene som ikke bor vegg i vegg, er generelt mindre plaget.

Vika: Alle naboer er aldri eller sjeldent plaget med lukt, støy, flygeavfall, skadedyr og støv. En nabo bemerker at det er mer kråker på området, men er usikker på om det er vi eller andre som er årsaken.

Langvassheia: Er aldri plaget med støy, flygeavfall eller skadedyr, men er en sjelden gang plaget av lukt. Tiltak ikke vurdert.

Samlet vurdering av miljøovervåkingen

Kvaliteten på renset sigevann er variert gjennom året. I kvartal 1 og 2 er nivåene på blant annet jern, mangan og TOC betydelige lavere enn i kvartal 3 og 4. Dette tror vi er fordi vi har hatt problemer med magnetskivemotoren, spesielt siste halvår. Problemene gjør at det blir mye start og stopp, som ikke er gunstig for flokkeringsprosessen. Ny motor vil installeres i mars 2024. Flere måleparametere viser noe forhøyede konsentrasjoner. TOC, totalt nitrogen, jern og mangan har økt betydelig, mens kobber er nå under terskelverdien Vi er fortsatt ikke fornøyde med rensingen og vurderer tiltak fortløpende.

Renseeffekten på sigevannsrensingen fungerer, men ikke optimalt. Samtlige parametere viser lavere konsentrasjoner, totalt organisk karbon, nikkel og klorid som faktisk er høyere etter rensing. Vi må finne ut hvorfor dette skjer. Diffus lekkasje til grunnvann og overflatevann forekommer, spesielt til grunnen, fordi den eldste delen av deponiet ikke er bunntettet. Sammenlignet med tidligere år er forurensning til grunn stabilt, mens verdiene hos flere parametere for overflatevann har økt noe.

Vannbalansen er negativ, som kan indikere at det deponiet holder på fukt. Vi har noen målepunkter det er usikkerhet rundt. Derfor gjør vi utbedringer på disse først og ser om det påvirker vannbalansen før større tiltak vurderes. Måling av diffus lekkasje av metangass fra deponiet skal inkluderes i det årlige overvåkingsprogrammet, slik at vi får se om tiltak fungerer og utvikling over tid. Oppstart er planlagt 2024.

Plagene våre naboer opplever er først og fremst relatert til den ordinære driften av avfallsplassen, ikke deponidriften. Flygeavfall vil sjeldent forekomme da vi dekker til jevnlig og har så rene som mulige fraksjoner i hver celle. Gips kan skape lukt, men vi har ikke erfart mye lukt her selv. Utendørs håndtering av matavfall og restavfall er en kilde til lukt og flygeavfall. Dette vil bli bedre når den nye sorteringshallen blir ferdigstilt.

2.6 STIKKPRØVEKONTROLLER AV AVFALL TIL DEPONIET

Det ble foretatt to stikkprøvekontroller i 2023. Det var forurensede masser fra vårt eget anlegg og inerte masser fra næring. Alle leveranser var i tilstrekkelig samsvar med basiskarakterisering.

2.7 REFERANSER

- Fylkesmannen i Nordland: Tillatelse til mottak, sortering og behandling av avfall gitt til Helgeland Avfallsforedling IKS, Fylkesmannens referanse: 2005/318.
- Åkerblå AS: Årsrapport for Røssvollhei avfallsdeponi 2023
- SiteService Norway: Måling av diffus gass 2022
- Miljørisikovurdering HAF versjon 2 17.02.05
- SFT: Veileder om overvåkning av sigevann fra avfallsdeponier, TA-2077/2005
- SFT: Veileder Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn, TA-2553/2009
- SFT: Veiledning 97:04, Klassifisering av miljøkvalitet i ferskvann, TA-1468/1997

3

Helse, miljø og sikkerhet

3. ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

3.
ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Styret anser arbeidsmiljøet i selskapet som godt. Syke- og skadestatistikken er fortsatt tilfredsstillende, noe som bl.a. skyldes bevisst satsing på å tilrettelegge arbeidsforholdene best mulig etter hvert som vi har investert i nytt utstyr, maskiner og bygninger. Langtidsfravær (mer enn 16 dager) drar imidlertid opp fraværet i 2016, 2019, 2020 og i 2021..

	Sykefravær i HAF (i %)	Skader med fravær i HAF	Dager med skadefravær
2013	3,3	0	0
2014	3,9	0	0
2015	2,4	0	0
2016	4,3	0	0
2017	3,9	1	1
2018	3,0	0	0
2019	9,5	0	0
2020	9	0	0
2021	5,3	0	0
2022	4	0	0
2023	3,8	0	0

4

Aktsomhetsvurdering av HAF IKS 2023

4.1 OM HAF
4.2 ANSVAR FOR ETTERLEVELSE AV KRAVENE I ÅPENHETSLOVEN
4.3 KARTLEGGING AV RISIKO OG PÅVIRKNING
4.4 HVORDAN HAF FØLGER OPP TILTAK OG EFFEKTEN AV DISSE
4.5 KOMMUNIKASJON

4.1 OM HAF

Helgeland Avfallsforedling IKS, HAF, er et interkommunalt selskap opprettet den 4. mai 1994.

Selskapet er eid av kommunene Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy og Træna og ble opprinnelig etablert iht. kommunelovens § 27, men er senere organisert med hjemmel i Lov om interkommunalt samarbeid (IKS) § 40.

Formålet er å ta seg av renovasjon og septikbehandling i eierkommunene, samt å stå for driften av ett felles deponi. Dette inkluderer også all administrasjon av eksisterende og nye ordninger i forbindelse med sortering av avfallet. Selskapet dekker i dag et område med totalt ca. 36.000 innbyggere.

4.2 ANSVAR FOR ETTERLEVELSE AV KRAVENE I ÅPENHETSLOVEN

Åpenhetsloven pålegger virksomheter å utføre aksomhetsvurderinger for å stanse, forebygge og begrense negative konsekvenser på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

HAF har siden 2005 hatt et ledelsessystem iht. ISO 14001, og siden november 2023 også sertifisert iht. ISO 9001, som forbedres kontinuerlig. Gjennom ledelsessystemet gjennomføres det årlige samsvarsvurderinger mot alle relevante lover, forskrifter, krav og forventninger. Her er det implementert rutiner for å etterleve kravene i åpenhetsloven. Den årlige aksomhetsvurderingen skal inngå i selskapets årsmelding.

4.3 KARTLEGGING AV RISIKO OG PÅVIRKNING

Vi har gjennomført en kartlegging av potensielle risikofaktorer for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og beskrevet hvilke forebyggende tiltak som utføres for å redusere risikoen. Disse vurderingene har vi delt inn i våre hovedprosesser; oppstrøm, behandling og administrasjon og nedstrøm. Nye vurderinger gjøres årlig eller ved endringer som kan påvirke prosessene.

4.3.1 Oppstrøm (innhenting)

Størst risiko for uanstendige arbeidsforhold er det for mannskap på renovasjonsbilene. Her er det en del utenlandsk arbeidskraft som innebærer risiko for sosial dumping. Kontroll ift. gjeldende tariffavtaler og om utstyret er i forsvarlig stand.

Tiltak og påvirkning: Kontrakt på renovasjon har vært gjennom anbudsprosess hvor det stilles krav til tariff og utfylling av det europeiske egenerklæringsskjemaet (ESPD-skjema). Avtalen revideres internt iht. revisjonsplan og følges opp med driftsmøter.

4.3.2 Behandling og administrasjon

Størst risiko for uanstendige arbeidsforhold er det for innleid arbeidskraft hos byggentreprenør av ny sorteringshall på Røssvollhei. Kontroll ift. arbeidsmiljøloven og nødvendig opplæring.

Tiltak og påvirkning: Regelmessige byggemøter, vernerunder og internrevisjon. Anskaffelsen er gjort med bruk av offentlig anbud.

4.3.3 Nedstrøm (uttransport og sluttbehandling)

Størst risiko for uanstendige arbeidsforhold er det ved uttransport av avfall hvor avfallsmeglerfirma benyttes. Dette gir mange ledd, som gjør det vanskelig å følge opp leverandør. Kontroll ift. gjeldende tariffavtaler, bestemmelser ift. kjøre- og hviletid og krav til utstyr.

Tiltak og påvirkning: Slike avtaler er anbudsutsatt hvor det stilles krav til at gjeldende lovverk og tariffavtaler overholdes. I tillegg legges denne ved i alle nye transportanskaffelser.

4.4 HVORDAN HAF FØLGER OPP TILTAK OG EFFEKTEN AV DISSE

HAF har et avvikssystem som er en del av ledelsessystemet. Her blir alle registreringer behandlet og tiltak iverksettes ved behov. Kritiske og alvorlige hendelser blir i tillegg gransket for å avdekke rotårsaken. Dette for å unngå gjentakelse. I tillegg utføres årlige internrevisjoner iht. revisjonsprogram. Det utføres revisjoner av både kritiske prosesser, leverandører og andre som påvirker HAFs ledelsessystem. Alle HAFs ansatte signerer på etiske retningslinjer ved ansettelse. Det utføres regelmessige arbeidsmiljøundersøkelser og vernerunder. Selskapet har tariffavtale med sine ansatte.

HAF er medlem i bransjeorganisasjoner, blant annet Avfall Norge, Samfunnsbedriftene og Avfallsmegling Nord. Her diskuteres utfordringene mtp. menneskerettigheter og arbeidsforhold med flere avfallsselskaper som har de samme type underleverandørene. Vi vurderer en varslingskanal på våre nettsider for arbeidstakere i egen leverandørkjede. Dette kan bidra til å avdekke negative forhold.

HAF har ikke avdekket konkrete forhold hvor vi har en påvist negativ påvirkning på generelle menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

4.5 KOMMUNIKASJON

HAFs aktsomhetsvurdering er publisert på hjemmesiden, som en del av årsmeldingen. De som ønsker ytterligere informasjon må rette en skriftlig forespørsel til HAF. Et krav om informasjon kan avslås iht. §6 i åpenhetsloven dersom:

a. kravet ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva forespørselen gjelder
b. kravet er åpenbart urimelig
c. den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om noens personlige forhold
d. den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter, eller andre drifts- eller forretningsforhold som av konkurransemessige årsaker er av betydning å hemmeligholde, av hensyn til de opplysningene angår.

Aktsomhetsvurderingen ble styrebehandlet 14.12.23, sak 39/23.

5 Utsiktene framover

5.
UTSIKTENE FRAMOVER

Ser vi fremover, står vi ovenfor store utfordringer som klimakrise og ressursknapphet. Behovet for en effektiv og bærekraftig avfallshåndtering har aldri vært større. Vi ser at det dessverre havner mye i restavfallet som burde vært sortert ut. Dette er ressurser som kunne vært holdt i kretsløpet, men som i dag går til forbrenning. Fremover vil vi ha særlig fokus på å foredle ressursene og iverksette tiltak som i større grad tilrettelegger for sortering. Her mener vi løsningen er målrettet informasjon, innovative løsninger og samarbeid med eiere, innbyggere, i bransjen og øvrig næringsliv.

Heldigvis er utviklingen positiv. Etter at vi innførte egen matavfallsdunk i 2023 har mengden matavfall økt betydelig gjennom året og ser ut å fortsette trenden. I tillegg er det stadig flere som sorterer ut plastemballasje. Selv om det kreves store endringer for å etablere en sirkulær økonomi, er vi optimistiske og fortsetter å jobbe for et velfungerende avfallssystem, som skaper et rent Helgeland, med mindre avfall og mer ressurser i kretsløp.

Merethe Aasen,

Daglig leder

6 Regnskap og revisors beretning

6.1 ÅRSBERETNING 2023
6.2 RESULTATREGNSKAP 2023 HAF IKS
6.3 BALANSE 31.12.23 HAF IKS
6.4 NOTER 2023 HAF IKS
6.5 REVISJONSBERETNING 2023 HAF IKS

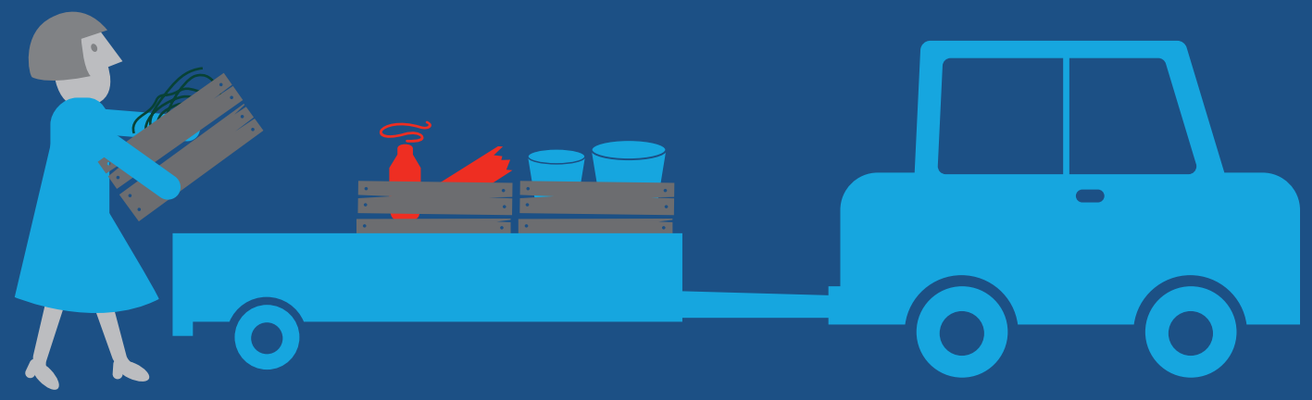

ÅRSBERETNING 2023

KONSERN HELGELAND AVFALLSFOREDLING IKS

Konsernet Helgeland Avfallsforedling består av Helgeland Avfallsforedling IKS (morselskap) og Retura HAF AS (datteselskap).

Helgeland Avfallsforedling IKS (HAF) er et interkommunalt selskap eid av kommunene Hemnes, Nesna, Lurøy, Rana, Rødøy og Træna. Selskapet håndterer den kommunale renovasjon, fritidsrenovasjon og septikbehandling for eierkommunene i h.h.t. påleggene i Forurensningsloven. HAF har sin administrasjon i Mo i Rana, og driver avfallssortering på Røssvollhei i Rana. Retura HAF AS er et aksjeselskap eid 100 % av Helgeland Avfallsforedling IKS.

I konsernet er det pr 31.12.2023 30 ansatte, derav 5 kvinner totalt. I styret i HAF IKS er det 3 menn og 2 kvinner og i Retura HAF AS er det 3 kvinner og 2 menn. I konsernet er det to ansatte med midlertidige stillinger. Dette skyldes at en annen ansatt har midlertidig tillitsverv i Fagforbundet. Lønnskartleggingen i selskapet avdekker ingen forskjeller i lønn, mellom kvinner og menn. Grunntanken i konsernet er at det skal være like forutsetninger for alle kjønn og etniske bakgrunner.

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) trådte i kraft 1. juli 2022. Aktsomhetsvurdering for 2023 er utarbeidet, styrebehandlet og publisert på hjemmesiden. Denne blir også vedlagt selskapets årsrapport.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet. Selskapet har ikke tegnet styreansvarforsikring for styrets medlemmer og daglig leder for mulig ansvar overfor selskapet og tredjepersoner.

Selskapet er ISO-sertifisert etter miljøstandard 14001 og kvalitetsstandard 9001, miljøfyrtårnsertifisert og følger de lovpålagte retningslinjer og tillatelser. I løpet av året har det ikke vært hendelser av betydning for miljøet. Det optiske sorteringsanlegget som sorterte ut grønne og blå poser var utrangert og ble lagt ned i slutten av 2022. I løpet av 2022 og 2023 ble derfor separat innsamling av matavfall, plastemballasje og restavfall innført. Dette har resultert i betydelig mindre forurensning i plastemballasjen og betydelig mer utstortert matavfall. Sorteringshall innendørs avfallshåndtering er under oppføring og vil ferdigstilles høsten 2024.

Arbeidsmiljøet anses som godt, og det er ikke igangsatt spesielle tiltak i forhold til dette. Det har i 2023 ikke vært personskader med fravær. Sykefraværet i 2023 var for konsernet 3,17 %, derav fravær for 1-3 dager på 1,29 %. I morselskap var sykefraværet i 2023 3,82 %, derav fravær for 1-3 dager på 1,47 %.

Konsernet har en tilfredstillende økonomi, med positiv egenkapital i alle selskap. Konsernets likvide situasjon har periodevis vært noe anstrengt og morselskapet anskaffet kassakredit i 2018, denne har morselskapet benyttet seg av ved behov. Langsiktige investeringer finansieres med egenkapital og langsiktig lån i forretningsbanker og Kommunalbanken. Styret anser konsernets finansielle risiko som lav. Konsernets kredittrisiko ivaretas iht. god regnskapsskikk, og konsernets tap på fordringer er lave.

Konsernet arbeider innenfor avfallsbransjen og er eksponert for prisendringer i avsetningsleddene, som igjen påvirkes av det globale råvaremarkedet og nasjonale miljømessige målsetninger. Denne risikoen begrenses ved en god kombinasjon av kortsiktige og langsiktige kontrakter på avsetning av avfall. Konsernet har jevn tilgang til avfall fra oppstrømsmarkedet. Husholdningsavfall som er knyttet til selvkostområdet utgjør ca 50 % av total mottatt avfalsmengde. Øvrige mengder samles inn av datterselskapet Retura HAF AS og andre aktører.

HAF-konsernet hadde en økning i omsetningen fra 2022 til 2023, hvor økningen kommer fra gebyret til husholdningene. Det har vært en nedgang i næringsinntekter, hovedsakelig pga. mindre volum levert fra næringskundene.

Årsresultatet etter skatt ble bedre i 2023 enn 2022. Selskapet mottok dividende fra RenoNorden konkursbo på ca 7,7 millioner og hadde en gevinst på salg av aksjer i Ecopro AS på ca 2 millioner. Det har vært en betydelig økning i driftskostnadene for 2023. Spesielt innhenting og uttransport. Andre kostnader har også hatt en betydelig økning, hovedsakelig er dette fra økning i forsikringspremiene, som følger av hyppige branner i bransjen. Det har vært økte rentekostnader fra 2022 til 2023 pga. økning i rentesats fra Kommunalbanken.

Morselskapets egenkapitalandel er ved utgangen av 2023 på 10,8 %. Konsernets egenkapitalandel er ved utgangen av 2023 19,6 %. Styret mener at årsregnskapet gir et rettvisende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Konsern (tall i tusen)	2023	2022	Endring
Omsetning	115 732	106 741	8 991
Årsresultat etter skatt	3 253	-277	3 530
Egenkapitalandel	19,6 %	18,6 %	1,0 %
Kontantstrøm:			
Operasjonelle aktiviteter	5 369	9 488	-4 119
Investeringsaktivitet	-7 651	-10 241	2 590
Finansiell aktivitet	3 693	-6 100	9 794
Total kontantstrøm	**1 412**	**-6 853**	**8 265**

Morselskap (tall i tusen)	2023	2022	Endring
Omsetning	96 600	87 390	9 211
Årsresultat etter skatt	3 045	-1 182	4 227
Egenkapitalandel	10,8 %	9,0 %	1,8 %
Kontantstrøm:			
Operasjonelle aktiviteter	3 691	8 084	-4 393
Investeringsaktivitet	-6 279	-7 194	915
Finansiell aktivitet	5 409	-4 591	10 000
Total kontantstrøm	**2 822**	**-3 700**	**6 522**

Styret

Leder
Eigil Dåbakk

Nestleder
Terje Ånonli

Siri Jakobsen
Per Asle Pedersen
Marit Bertheussen
Thore Hansen
(ansatterepresentant)

Daglig leder
Merethe Aasen

Mo i Rana 15. februar 2024

RESULTATREGNSKAP 2023

Helgeland Avfallsforedling IKS Regnskap 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022	Resultatregnskap	Note	Konsern Regnskap 2023	Regnskap 2022
			DRIFTSINNTEKTER			
75 824 701	75 621 792	64 714 579	Inntekter renovasjon	2	75 824 701	64 714 579
15 335 382	17 455 612	17 242 321	Tippavgifter og salgsinntekter, avfall	2	36 161 023	37 884 939
3 353 815	3 651 108	3 796 749	Inntekter septik	2	3 353 815	3 796 749
2 086 526	965 614	1 636 070	Øvrige inntekter og tilskudd	2	392 766	344 997
96 600 424	**97 694 126**	**87 389 718**	**Sum driftsinntekter**		**1 15 732 306**	**1 06 741 263**
			DRIFTSUTGIFTER			
3 256 483	2 487 191	2 582 787	Varekostnad		4 103 945	3 563 398
15 039 198	14 240 978	13 346 798	Lønn og andre personalkostnader	3, 11	22 554 706	20 640 849
44 978 942	50 604 442	46 839 567	Transport og fraktkostnader, drift		49 636 722	51 611 815
7 205 012	6 528 494	5 989 802	Avskrivning	4, 5	10 269 969	8 944 350
22 490 747	18 360 449	17 936 115	Andre driftskostnader		24 866 666	19 902 915
92 970 383	**92 221 554**	**86 695 070**	**Sum driftskostnader**		**1 11 432 008**	**1 04 663 327**
3 630 042	**5 472 572**	**694 649**	**Driftsresultat**	**4 300 298**	**2 077 936**	
			FINANSINNTEKTER/UTGIFTER			
2 321 424	150 000	191 862	Annen renteinntekt		2 443 960	251 282
-	-	-	Aksjeutbytte		-	-
-	-	-	Inntekt på investering i tilk. selskaper	6	-132 006	-26 52
-	-	-	Tap ved salg av aksjer		-	-
2 734 234	3 116 194	1 587 793	Annen rentekostnad		3 087 291	1 834 878
-412 810	**-2 966 194**	**-1 395 931**	**Sum finansposter**		**-775 337**	**-1 610 117**
3 217 232	**2 506 378**	**-701 282**	**ÅRSRESULTAT FØR SKATT**		**3 524 96**	**1 467 819**
172 288	-	480 310	Årets skattekostnad		13 272 146	744 997
3 044 944	**2 506 378**	**-1 181 592**	**ÅRSRESULTAT ETTER SKATT**		**3 252 815 -**	**277 178**
			Overføringer			
3 044 944	2 506 378	-	Avsatt til annen egenkapital		3 384 821	-
-	-	-1 181 592	Overført fra annen egenkapital		-	-250 658
-	-	-	Avsatt til fond for vurderingsforskjeller		-132 006	-26 520
3 044 944	**2 506 378**	**-1 181 592**	**Sum overføringer**	**10**	**3 252 815**	**-277 178**

BALANSE

Helgeland Avfallsforedling IKS 2023	Helgeland Avfallsforedling IKS 2022	Resultatregnskap	Note	Konsern 2023	Konsern 2022
		Eiendeler			
239 844	222 323	Utsatt skattefordel	13	242 482	128 822
-	-	Konsesjon	4	73 100	73 100
239 844	**222 323**	**Sum immaterielle eiendeler**		**315 582**	**201 922**
		Anleggsmidler			
50 769 886	53 851 303,03	Bygninger og faste installasjoner	5	50 769 886	53 851 303
15 816 516	14 120 210,53	Maskiner og inventar	5	15 816 516	14 120 211
-	-	Driftsløsøre	5	8 912 759	11 269 502
9 007 368	9 143 852,67	Uteanlegg inkl tomt	5	11 613 061	11 640 558
8 027 704	4 80 839,78	Anlegg under utførelse	5	8 582 86	8 480 840
83 621 474	**77 596 206**	**Sum varige driftsmidler**		**95 695 090**	**91 362 413**
		Finansielle anleggsmidler			
500 000	500 000	Aksjer i datterselskaper	6	-	-
107 100	107 100	Aksjer i tilknyttede selskaper	6	164 009	296 015
1 210 277	7 088 206	Aksjer i andre selskaper	6	1 309 277	7 187 206
1 817 377	**7 695 306**	**Sum Finansielle anleggsmidler**		**1 473 286**	**7 483 221**
		Omløpsmidler			
-	-	Varebeholdning	7	0	221 088
5 308 513	5 581 961	Kundefordringer	12	10 055 184	9 956 105
11 817 401	2 173 599	Andre fordinger	8, 12	11 950 511	1 236 833
17 125 914	**7 755 560**	**Sum fordringer**		**22 005 695**	**11 192 939**
6 348 870	3 526 575	Bankinnskudd, kontanter ol	17	9 476 843	8 064 973
23 474 784	**11 282 136**	**Sum Omløpsmidler**		**31 482 538**	**19 478 999**
109 153 480	**96 795 971**	**Sum eiendeler**		**128 966 496**	**118 526 5540**

BALANSE

Helgeland Avfallsforedling IKS		Balanse		Konsern	
2023	2022		Note	2023	2022
		Egenkapital			
-	-	Fond for vurderingsforskjeller	10	56 909	188 915
11 739 594	8 694 651	Annen egenkapital	9, 10	25 272 733	21 887 912
11 739 594	**8 694 651**	**Sum Egenkapital**		**25 329 642**	**22 076 827**
		Avsetning for forpliktelse			
2 012 905	1 719 465	Pensjonsforpliktelse	11	2 012 905	1 922 631
14 398 568	14 159 973	Andre forpliktelser	14	14 398 568	14 159 973
-	-	Utsatt skatt	13	0	0
16 411 473	**15 879 438**	**Sum Avsetning for forpliktelse**		**16 411 473**	**16 082 604**
		Langsiktig gjeld			
61 189 420	55 780 080	Langsiktig gjeld	8, 15	65 322 922	61 629 480
61 189 420	**55 780 080**	**Langsiktig gjeld**		**65 322 922**	**61 629 480**
		Kortsiktig gjeld			
-	-	Gjeld til kredittinstitusjoner		-	-
14 689 967	12 392 653	Leverandørgjeld	12	14 945 912	12 091 820
-	-	Utbytte		-	-
189 808	468 679	Betalbar skatt	13	3 85 805	725 212
1 728 593	686 011	Skyldig offentlige avgifter	2	485 918	1 987 623
3 204 626 2	894 459	Annen kortsiktig gjeld	12	4 084 826	3 932 989
19 812 993	**16 441 802**	**Sum kortsiktig gjeld**	**21**	**902 461**	**18 737 643**
97 413 886	**88 101 320**	**Sum Gjeld**		**103 636 855**	**96 449 728**
109 153 480	**96 795 971**	**Sum Egenkapital og gjeld**		**128 966 496**	**118 526 554**

KONTANTSTRØM-OPPSTILLING 2023

Morselskap 2022	Morselskap 2023	Kontantstrømoppstilling	Konsern 2023	Konsern 2022
		KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
-701 282	3 217 232	Årsresultat før skattekostnad	3 524 961	467 819
-1	-468 679	Periodens betalte skatt	-725 212	-676 087
5 989 802	7 205 012	Ordinære avskrivninger	10 269 969	8 944 350
280 349	293 440	Pensjonskostnad uten kontanteffekt	90 274	211 382
0	0	Endring investering i tilknyttede selskaper	132 006	26 520
0	0	Endring i varer	221 087	-99 398
1 987 782	273 448	Endring i kundefordringer	-99 079	-998 505
2 144 970	2 297 314	Endring i leverandørgjeld	2 854 092	1 666 361
-1 617 260	-9 126 303	Endring i andre tidsavgrensninger	-10 898 795 -	54 579
8 084 360	**3 691 464**	**Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter**	**5 369 303**	**9 487 863**
		KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
-7 193 758	-13 230 280	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-14 602 646	-10 141 582
0	6 951 773	Innbetalinger ved salg av finansielle anleggsmidler	6 951 773	0
0	0	Utbetalinger ved kjøp av finansielle anleggsmidler	0	-99 000
-7 193 758	**-6 278 508**	**Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter**	**-7 650 873**	**-10 240 58**
		KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:		
-4 590 660	-4 590 660	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-6 306 559	-6 100 469
0	10 000 000	Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld	10 000 000	0
-4 590 660	**5 409 340**	**Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter**	**3 693 441**	**-6 100 469**
-3 700 059	2 822 295	Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	1 411 871	-6 853 187
7 226 635	3 526 575	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	8 064 973	14 918 160
3 526 575	**6 348 871**	**Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.**	**9 476 843**	**8 064 973**

NOTE 1
REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge.

Konsolideringsprinsipper
Konsernregnskapet omfatter Helgeland Avfallsforedling IKS med datterselskaper hvor Helgeland Avfallsforedling IKS har bestemmende innflytelse som følge av juridisk eller faktisk kontroll. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner i alle selskaper som inngår i konsernregnskapet. Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper i konsernet er eliminert.

Aksjer i datterselskaper er eliminert i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Dette innebærer at det oppkjøpte selskapets eiendeler og gjeld vurderes til virkelig verdi på kjøpstidspunktet, og eventuell merpris ut over dette klassifiseres som goodwill.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld
Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Immaterielle eiendeler
Immaterielle eiendeler som er kjøpt enkeltvis, er balanseført til anskaffelseskost. Immaterielle eiendeler overtatt ved kjøp av virksomhet, er balanseført til anskaffelseskost når kriteriene for balanseføring er oppfylt.

Immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Immaterielle eiendeler nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom de forventede økonomiske fordelene ikke dekker balanseført verdi og eventuelle gjenstående tilvirkningsutgifter.

Aksjer og andeler i tilknyttet selskap og datterselskap
Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper i selskapsregnskapet. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse, eller når det gis konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytte fra andre selskaper regnskapsføres som finansinntekt når utbyttet er vedtatt.

I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden som prinsipp for investeringer i tilknyttede selskaper. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvarer andelen av egenkapitalen i det tilknyttede selskapet, korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte interngevinster Resultatandelen i resultatregnskapet baseres på andelen av resultatet etter skatt i det tilknyttede selskapet, og korrigeres for eventuelle avskrivninger på merverdier og urealiserte gevinster. I resultatregnskapet vises resultatandelen under finansposter.

Andre aksjer og andeler klassifisert som anleggsmidler
Aksjer og investeringer i ansvarlige selskaper og kommandittselskaper hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, er vurdert etter kostmetoden. Investeringene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Mottatt utbytte fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Varer
Varelageret består av grønne og blå avfallsposer, samt utstyr for å reparere avfallsdunker. Er vurdert til innkjøpspris.

Inntekter
Grunnlaget for inntekt skal være basert på Selvkostprinsippet. Inntekter resultatføres etter hvert som de er opptjent. Årlig utarbeides etterkalkyle for kontroll av selvkostprinsippet for husholdninger.

Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Bankinnskudd, kontanter og lignende.
Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner
Selskapet benytter seg av ytelsesplan. Ved regnskapsføring av pensjon som er ytelsesplan, kostnadsføres forpliktelsen over opptjeningstiden i henhold til planens opptjeningsformel. Allokeringsmetode tilsvarer planens opptjeningsformel med mindre det vesentlige av opptjeningen skjer mot slutten av opptjeningsperioden. Lineær opptjening legges da til grunn. For pensjonsordninger etter lov om foretakspensjon anvendes således lineær opptjening.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene (korridor). Virkningen av planendringer med tilbakevirkende kraft som ikke er betinget av fremtidig ansettelse, innregnes i resultatregnskapet umiddelbart.

Planendringer med tilbakevirkende kraft som er betinget av fremtidig ansettelse, fordeles lineært over tiden frem til ytelsen ikke lenger er betinget av fremtidig ansettelse.

For opptjeningsbaserte uføreytelser som er en separat plan, vil effekten av eventuelle estimatavvik og planendringer resultatføres umiddelbart.

Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsene og verdien av pensjonsmidler som er avsatt for betaling av ytelsene. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Måling av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler gjennomføres på balansedagen. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene, og er beregnet av netto faktisk underfinansiering.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Garantiansvar

Som sikkerhet for låneopptak i Helgelands Avfallsforedling IKS står eierkommunene som garantist, med andel lik eierandel i Helgeland Avfallsforedling IKS

Skatter

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner er ført mot egenkapitalen. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen. Det ble innført skatteplikt for Helgeland Avfallsforedling IKS fra 01.01.2014, og omfatter inntekter og kostnader relatert til næringskunder.

NOTE 2
SALGSINNTEKT

Morselskap 2022	Morselskap 2023	Per virksomhetsområde	Konsern 2023	Konsern 2022
64 714 579	75 824 701	Inntekter renovasjon	75 824 701	64 714 579
17 242 321	15 335 382	Tippavgifter og salgsinntekter, avfall	36 161 023	37 884 939
3 796 749	3 353 815	Inntekter septik	3 353 815	3 796 749
1 636 070	2 086 526	Øvrige inntekter og tilskudd	392 766	344 997
87 389 718	**96 600 424**	**Sum**	**115 732 306**	**106 741 263**

2022	2023	Per geografisk marked	2023	2022
87 389 718	96 600 424	Norge	115 732 306	106 741 263
87 389 718	**96 600 424**	**Sum**	**115 732 306**	**106 741 263**

NOTE 3
LØNNSKOSTNAD, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER, LÅN TIL ANSATTE MM

Morselskap 2022	Morselskap 2023		Konsern 2023	Konsern 2022
10 250 549	11 997 840	Lønn	17 762 941	15 549 669
633 702	764 763	Folketrygdavgift	1 159 245	991 526
1 641 495	1 382 893	Pensjonskostnader	1 818 107	2 146 011
821 052	893 702	Andre ytelser	1 814 413	1 953 643
12 108 378	**13 346 798**	**Sum**	**20 640 849**	**18 810 333**
15	16	Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret	26	23

Ytelser til ledende personer	Lønn	Annen godtg.
Daglig leder	1 131 868	16 392
Styret	-	196 400
Bedriftsforsamlingen	-	56 800

Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til ledende personer i selskapet.

Daglig leder eller styrets leder har ingen sluttavtale. Det er ingen bonusordning, overskuddsdeling e.l i selskapene, hverken til daglig leder, styrets leder eller andre ansatte.

Revisor
Godtgjørelse til KPMG AS og samarbeidende selskaper fordeler seg slik:

Morselskap 2022	Morselskap 2023		Konsern 2023	Konsern 2022
125 000	140 850	Lovpålagt revisjon	213 350	187 967
15 500	25 500	Teknisk utarbeidelse av ligningspaporer	37 633	34 133
5 700	-	Skatterådgivning	-	-
8 300	24 200	Annen bistand	26 500	9 467

NOTE 4
IMMATERIELLE EIENDELER

Morselskap	Konsesjon	SUM
Anskaffelseskost 01.01.23	-	-
Tilgang	-	-
Avgang	-	-
Anskaffelseskost 31.12.23	-	-
Akk. avskrivninger 31.12.23	-	-
Netto akk. og rev. nedskrivninger 31.12.23	-	-
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.23	-	-
Bokført verdi pr. 31.12.23	**-**	**-**
Økonomisk levetid	Ingen avskrivning	

Konsern	Konsesjon	SUM
Anskaffelseskost 01.01.23	73 100	73 100
Tilgang	-	-
Avgang	-	-
Anskaffelseskost 31.12.23	73 100	73 100
Akk. avskrivninger 31.12.23	-	-
Netto akk. og rev. nedskrivninger 31.12.23	-	-
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.23	-	-
Bokført verdi pr. 31.12.23	**73 100**	**73 100**
Økonomisk levetid	Ingen avskrivning	

NOTE 5
VARIGE DRIFTSMIDLER

Morselskap	Maskiner, Inventar	Bygn. og fast installasjon	Driftsløsøre	Tomt/ Uteanlegg inkl.	Anlegg under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 01.01.23	51 063 093	104 666 704	-	29 381	881 480 840	185 592 517
Tilgang kjøpte driftsmidler	5 683 416				7 546 865	13 230 280
Tilgang egentilv. driftsmidler						-
Avgang						-
Anskaffelseskost 31.12.23	56 746 509	104 666 704	-	29 381 881	8 027 704	198 822 797
Herav balanseførte lånekostnader egentilvirkede driftsmidler	-	-	-		-	-
Akk. avskrivninger 31.12.23	40 929 993	53 896 818	-	20 374 513	-	115 201 323
Netto akk. og rev. nedskrivninger 31.12.23	-	-	-	-	-	-
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.23	40 929 993	53 896 818	-	20 374 513	-	115 201 323
Bokført verdi pr. 31.12.22	**15 816 516**	**50 769 886**	**-**	**9 007 368**	**8 027 704**	**83 621 474**
Årets avskrivninger	2 517 048	3 332 999		139 754	-	5 989 802
Årets nedskrivninger	-	-		-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-		-	-	-
Økonomisk levetid	3-10 år	10-40 år		5-20 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		Lineær		
Balanseførte leieavtaler inkl. i anskaffelseskost	-	-		-	-	-
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	-	-		-	-	-

Konsern	Maskiner, Inventar	Bygn. og fast installasjon	Driftsløsøre	Tomt/ Uteanlegg inkl.	Anlegg under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 01.01.22	43 283 230	105 638 289	28 833 125	31 878 586	205 655	209 838 885
Tilgang kjøpte driftsmidler	6 918 574	-	2 947 824	-	275 184	10 141 582
Tilgang egentilv. driftsmidler	-	-	-	-	-	-
Avgang	-	-	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.22	50 201 804	105 638 289	31 780 949	31 878 586	480 839	219 980 467
Herav balanseførte lånekostnader egentilvirkede driftsmidler	-	-	-		-	-
Akk. avskrivninger 31.12.22	36 081 593	51 786 986	20 511 447	20 238 028	-	128 618 054
Netto akk. og rev. nedskrivninger 31.12.22	-	-	-	-	-	-
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.22	36 081 593	51 786 986	20 511 447	20 238 028	-	128 618 054
Bokført verdi pr. 31.12.23	**15 816 516**	**50 769 886**	**-**	**9 007 368**	**8 027 704**	**83 621 474**
Årets avskrivninger	3 987 110	3 081 417		136 485	-	7 205 012
Årets nedskrivninger	-	-	-		-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-		-	-
Økonomisk levetid	3-10 år	10-40 år	3-15 år	5-20 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		
Balanseførte leieavtaler inkl. i anskaffelseskost	-	-		-	-	-
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	-	-		-	-	-

NOTE 6
DATTERSELSKAP, TILKNYTTET SELSKAP M.V.

Firma	Total Aksjekapital	Antal aksjer eid av HAF	Pålydende	Foretnings-kontor	Kostpris/ Bokført verdi	Eier -/ stemmeandel
Retura HAF AS	100 000	100	1 000	Rana	500 000	100 %
Brukthandel Askeladden AS	100 000	34	100	Rana	107 100	34 %
Vitensenter Nordland AS	3 750 000	100	1 000	Mo i Rana	-	3 %
Retura Norge AS	11 946 000	542	1 000	Lillestrøm	1 210 277	5 %
	15 896 000				1 817 377	

		Egenkapital i følge siste årsregnskap	Årsresultat i følge siste årsregnskap
Retura HAF AS	Datterselskap	14 474 659	339 877
Brukthandel Askeladden AS	Tilknyttet selskap	482 382	-

Konsern

Beregning av årets resultatandel tilknyttet selskap	2023	2022
Andel årets resultat	-132 006	-26 520
Årets resultatandel	**-132 006**	**-26 520**

Beregning av balanseført verdi tilknyttet selskap		
Balanseført verdi 01.01.	296 015	322 535
Årets resultatandel	-132 006	-26 520
Balanseført verdi 31.12.	**164 009**	**296 015**

Investering i tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskap, men etter kostmetoden i morselskapet.

NOTE 7
VARER

Morselskap 2022	Morselskap 2023		Konsern 2023	Konsern 2022
-	-	Handelsvarer	0	221 088
-	**-**	**Sum**	**0**	**221 088**

Verdi på varelager er satt tilsvarende kostpris ved innkjøp

NOTE 8
FORDRINGER OG GJELD

Morselskap 2022	Morselskap 2023		Konsern 2023	Konsern 2022
-	-	Fordringer med forfall senere enn ett år	-	-
37 300 000	34 316 000	Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	34 316 000	37 462 000

Morselskap
All langsiktig gjeld gjelder låneopptak hos Kommunalbanken.
Garantiansvar: Innenfor låneramme på 100 millioner godkjent av Fylkesmannen og eierkommunene.
Eierkommunene hefter for andel lik eierandel i selskapet i henhold til firmaattesten.

NOTE 9
EIERSKAP

Helgeland Avfallsforedling IKS er eid av 6 kommuner.
Eierandel/ansvarsdel er:

Kommune	Eierdel/ansvarsdel
Hemnes Kommune	14,3 %
Lurøy Kommune	9,5 %
Nesna Kommune	9,5 %
Rana Kommune	47,6 %
Rødøy Kommune	9,5 %
Træna Kommune	9,5 %
Total	**100 %**

NOTE 10
EGENKAPITAL

MORSELSKAP

Egenkapital	Annen egenkapital	Sum opptjentegenkapital
Egenkapital 01.01.23	8 694 651	8 694 651
Årets endring i egenkapital:		
Kjøp/ salg av egne aksjer	-	-
Årets resultat	3 044 944	3 044 944
Mottatt/avgitt konsernbidrag	-	-
Egenkapital 31.12.23	11 739 594	11 739 594

KONSERN

Egenkapital 01.01.23	22 076 827
Årets endring i egenkapital:	
Kapitalutvidelse/ -nedsettelse	-
Årets resultat	3 384 821
Årets endring tilknyttede selskaper	-132 006
Egenkapital 31.12.23	25 329 642
Spesifikasjon av opptjent egenkapital 31.12.23	
Fond for vurderingsforskjeller	56 909
Annen egenkapital	25 272 733
Sum opptjent egenkapital	25 329 642

NOTE 11
PENSJONSKOSTNADER, -MIDLER OG -FORPLIKTELSER

Foretaket er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i denne loven.

Ytelsesplan
Selskapets ytelsesbaserte pensjonsordninger gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er fondert gjennom et forsikringsselskap. I tillegg har ledende ansatte en tilleggspensjon utover den generelle ordning. Ordningen er ufondert.

Morselskap 2022	Morselskap 2023		Konsern 2023	Konsern 2022
1 936 000	1 823 297	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 405 499	2 492 092
		Innbetaling	-	-
105 288	200 019	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	362 196	221 686
-175 982	-323 646	Avkastning på pensjonsmidler	-652 255	-375 597
-	-	Resultatført netto forpliktelse ved oppgjør	-	-
-129 544	-196 067	Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	-260 311	-129 544
		Resultateffekt av avkorting gammel AFP-ordning	-	-
97 622	89 853	Periodisert arbeidsgiveravgift	119 545	125 983
48 844	62 160	Administrasjonskostnader	228 934	195 517
1 882 228	1 655 616	Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	2 203 608	2 530 137

Morselskap 01.01.22	Morselskap 01.01.23	Antall personer omfattet av ordningen	Konsern 01.01.23	Konsern 01.01.22
		Innskuddsordning:		
-	-	Aktive	-	-
		Totalt		
		Ytelsesbasert ordning:		
16	16	Aktive	26	27
	-	Pensjonister	1	1
16	16	**Totalt**		

Økonomiske forutsetninger (ytelsesbaserte ordninger)	31.01.23	31.01.22
Diskonteringsrente	3,70 %	1,90 %
Forventet lønnsregulering	3,75 %	2,75 %
Forventet pensjonsøkning	2,63 %	-
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	3,25 %	2,50 %
Forventet avkastning på fondsmidler	5,20 %	3,70 %

MORSELSKAP	Usikret ordning	Sikret ordning	Sum
Påløpte pensjonsforpliktelser	-	1 915 228	1 915 228
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-	-	-
Periodisert arbeidsgiveravgift	-	97 677	97 677
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse	**-**	**2 012 905**	**2 012 905**

KONSERN	Usikret ordning	Sikret ordning	Sum
Påløpte pensjonsforpliktelser	-	1 895 278	1 895 278
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-	-	-
Periodisert arbeidsgiveravgift	-	96 659	96 659
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse	**-**	**1 991 937**	**1 991 938**

NOTE 12
MELLOMVÆRENDE MED NÆRSTÅENDE PARTER

Motpart	Forhold til motparten	Kundefordringer 2023	2022	Andre fordringer 2023	2022
Retura HAF AS	Datter	1 556 913	1 728 930	62 521	1 084 201
Sum		**1 556 913**	**1 728 930**	**62 521**	**1 084 201**

Motpart	Forhold til Motparten	Leverandørgjeld 2023	2022	Annen kortsiktig gjeld 2023	2022
Retura HAF AS	Datter	1 015 007	594 042	-	-
Sum		**1 015 007**	**594 042**	**-**	**-**

Ytterligere forklaring på mellomværende med nærstående parter:

Retura HAF AS har 10 ansatte – fem salgssjåfør, daglig leder, driftsleder, adm.leder. Kjøper en del administrative tjenester og kjøreoppdrag. Kontorer og deler av administrasjonen deles med morselskapet. En forholdsmessig del av husleie og andre administrative kostnader belastes fra morselskapet, timer faktureres hver mnd etter spesifiserte timelister

NOTE 13
SKATTEKOSTNAD

Morselskap 2022	Morselskap 2023	Skattepliktig inntekt:	Konsern 2023	Konsern 2022
-701 282 3	217 232	Ordinært resultat før skatt	4 412 854	494 340
2 834 903	-2 535 026	Permanente forskjeller	-2 527 523	2 842 406
102 406	180 564	Endring i midlertidige forskjeller	143 500	65 342
-105 666	-	Anvendelse av fremførbart underskudd	-	-105 666
2 130 361	**862 770**	**Skattepliktig inntekt**	**2 028 831**	**3 296 422**

Morselskap 2022	Morselskap 2023	Årets skattekostnad fremkommer slik:	Konsern 2023	Konsern 2022
468 679	189 809	Betalbar skatt	446 342	725 212
11 631	-17 521	Endring i utsatt skatt	-9 367	19 785
-	-	For lite/mye avsatt skatt tidligere år	-	-
-	-	Virkning av endring i skatteregler	-	-
480 310	**172 288**	**Skattekostnad**	**436 975**	**744 997**

Morselskap 2022	Morselskap 2023	Betalbar skatt i balansen:	Konsern 2023	Konsern 2022
468 679	189 809	Årets betalbare skattekostnad	446 342	725 212
-	-	Skatt på avgitt konsernbidrag	-	-
-	-	For lite/mye avsatt skatt tidligere år	-	-
468 679	**189 809**	**Betalbar skatt i balansen**	**446 342**	**725 212**

Morselskap 2022	Morselskap 2023	Forklaring av effektiv skattesats	Konsern 2023	Konsern 2022
-154 282	707 791	Forventet skatt etter nominell skattesats	970 828	108 755
623 679	-557 706	Effekt av permanente forskjeller	-556 055	625 329
-	-	Effekt av endret skattesats	-	-
-	-	Avregning betalbar skatt tidligere år	-	-
10 913	-	Effekt av ikke balanseført utsatt skattefordel	-	10 913
480 310	150 085	Skattekostnad i resultatregnskapet	414 773	744 997
-68,5 %	4,7 %	Effektiv skattesats	9,4 %	150,7 %
22 %	22 %	Nominell skattesats	22 %	22 %

MORSELSKAP

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring

	2023 Fordel	Forpliktelse	2022 Fordel	Forpliktelse
Driftsmidler	1 090 201	-	1 010 559	-
Immaterielle eiendeler	-	-	-	-
Finansielle anleggsmidler	-	-	-	-
Varer	-	-	-	-
Fordringer	-	-	-	-
Pensjonsforpliktelse	201 290	-	171 946	-
Kortsiktig gjeld	-	-	-	-
Forpliktelser	4 319 571		4 247 992	
Langsiktig gjeld	-	-	-	-
Underskudd til fremføring	-	-	-	-
Sum	**5 611 062**	**-**	**5 430 497**	**-**
Inngår ikke i beregningen av utsatt skattefordel	4 520 861		4 419 938	
Grunnlag utsatt fordel/forpl. i balansen	**1 090 201**		**1 010 559**	
Balanseført utsatt skattefordel (22%)	239 844		222 323	

KONSERN

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring

	2023 Fordel	2023 Forpliktelse	2022 Fordel	2022 Forpliktelse
Driftsmidler	701 204	-	-60 097	-
Immaterielle eiendeler	-	-	-	-
Finansielle anleggsmidler	-	-	-	-
Varer	-	-	-	-
Fordringer	235 000	-	235 000	-
Pensjonsforpliktelse	201 290	-	375 112	-
Gevinst- og tapskonto	165 988		207 485	
Kortsiktig gjeld	-	-	-	-
Forpliktelser	4 319 571	-	4 247 992	
Langsiktig gjeld	-	-	-	-
Underskudd til fremføring	-	-	-	-
Sum	**5 623 053**	**-**	**5 005 492**	**-**
Inngår ikke i beregningen av utsatt skattefordel	4 520 861		4 419 938	
Grunnlag utsatt fordel/forpl. i balansen	**1 102 192**		**585 554**	
Balanseført utsatt skattefordel (22%)	242 482		128 822	

Utsatt skattefordel er oppført med utgangspunkt i fremtidig inntekt.

NOTE 14
ANDRE AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSER

Morselskap 2022	Morselskap 2023	Avsetninger	Konsern 2023	Konsern 2022
14 159 973	14 398 568	Lukke kostnader deponi Røssvoll	14 398 568	14 159 973
14 159 973	**14 398 568**	**Sum**	**14 398 568**	**14 159 973**

Forutsetninger

Årlig prisstigning	3,0 %
Rente for nåverdiberegning	5,0 %
Antall år til lukking	5 år
Overvåking og kontroll av deponiet etter lukking	30 år
Lukkekostnader	5 800 000
Vedlikeholdskostnader etter lukking per år	60 000
Driftskostnader per år	201 700
Overvåking per år	140 950

Kostnaden for lukking er deponi er basert på nåverdi-beregning av kontantstrømmen i perioden frem til deponiet er lukket.

Helgeland Avfallsforedling IKS har ansvaret for driften av deponiet på Røssvollhei Avfallsplass. Selskapet har godkjennelse fra Fylkesmannen i Nordland for deponering og driften på dette området. Nye forskrifter for deponi fra 1.7.09. I forbindelse med avslutning og etterdrift av deponiet vil det sannsynligvis påløpe store utgifter til opprydding, tilsyn m.v.

Det deponeres nå ikke brennbare materialer på deponiet, i hht gjeldende forskrifter.

Helgeland Avfallsforedling IKS må sørge for etterdrift i 30 år.

NOTE 15
PANTSTILLELSER OG GARANTIER M.V.

Morselskap 2022	Morselskap 2023	Konsern Bokført gjeld som er sikret ved pant o.l.:	Konsern 2023	Konsern 2022
-	-	Kortsiktig gjeld	-	-
-	-	Obligasjonslån	-	-
-	-	Gjeld til kredittinstitusjoner	4 133 502	5 849 400
-	-	Øvrig langsiktig gjeld	-	-
-	-	**Sum**	**4 133 502**	**5 849 400**
		Bokført verdi av eiendeler stilt som sikkerhet for bokført gjeld		
-	-	Driftsløsøre	7 670 241	9 022 259
-	-	Kundefordringer	7 318 591	6 697 116
-	-	Varelager	-	-
-	-	**Totalt**	**14 988 831**	**15 719 375**
		Garantiansvar		
300 000	300 000	Garantiansvar	618 000	572 000

NOTE 16
SELVKOSTBEREGNING

	1828 Nesna	1832 Hemnes	1833 Rana	1834 Lurøy	1835 Træna	1836 Rødøy	Totalt
A Driftsutg.	3 865	8 487	48 861	3 688	920	2 283	68 104
B Henførbare driftsutg.	374	820	4 724	357	89	221	6 584
C Kalkulatoriske renter	250	548	3 155	238	59	147	4 397
D Kalkulatoriske avskr.	339	745	4 289	324	81	200	5 978
E Andre inntekter	250	549	3 159	238	59	148	4 403
F Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	4 578	10 051	57 870	4 368	1 090	2 704	80 660
G Gebyrinntekt	4 495	9 871	56 829	4 289	1 070	2 655	79 210
H Årets finansielle resultat (G-F)	(82)	(181)	(1 040)	(79)	(20)	(49)	(1 450)
I Avs. selvkostfond	-	-	-	-	-	-	-
J Bruk av selvkostfond	82	181	1 040	79	20	49	1 450
K Kontrollsum (H-I+J) - - - - - - -							
L Saldo selvkostfond 1.1	(645)	(1 417)	(8 156)	(616)	(154)	(381)	(11 369)
M Alternativkostnad	(32)	(70)	(405)	(31)	(8)	(19)	(564)
N Saldo selvkostfond 31.12	(759)	(1 668)	(9 601)	(725)	(181)	(448)	(13 383)
O Årets finansielle dekn.grad	98,2 %	98,2 %	98,2 %	98,2 %	98,2 %	98,2 %	98,2 %
P Årets selvkostgrad (G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Det er for 2023 beregnet selvkost for husholdnings-renovasjon. Beregningen viser at gebyrinntektene dekker kostnader relatert til husholdningsrenovasjon i 2023 med 98,2%. Dekningen er ikke ført mot fond, men hver kommune rapporterer årlig sin andel av selvkostregnskapet.

Beregning av selvkost er gjort i hht retningslinjer for kommunale betalingstjenester, utarbeidet av kommunal- og moderniseringsdepartementet.

NOTE 17
BUNDNE MIDLER

Morselskap 2022	Morselskap 2023	Konsern Bundne midler	Konsern 2023	Konsern 2022
468 639	492 645	Skattetrekkskonto	891 988	975 087
468 639	**492 645**	**Sum**	**891 988**	**975 087**

Morselskap 2022	Morselskap 2023		Konsern 2023	Konsern 2022
7 000 000	7 000 000	Kassekreditt	7 000 000	7 000 000
7 000 000	**7 000 000**	**Sum**	**7 000 000**	**7 000 000**

NOTE 18
TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Konsernets transaksjoner med nærstående parter:	Morselskap	Konsern
Salg av varer og tjenester		
Tippavgifter og salgsinntekter, avfall:		
- Datterselskap	7 561 637	-
- Tilknyttede selskaper	-	34 334
Sum	**7 561 637**	**34 334**
Øvrige inntekter og tilskudd:		
- Datterselskap	1 525 362	-
- Tilknyttede selskaper	-	-
Sum	**1 525 362**	**-**
Kjøp av varer og tjenester		
Kjøp av varer:		
- Datterselskap	65 727	
- Tilknyttede selskaper	-	-
Sum	**65 727**	**-**
Kjøp av tjenester:		
- Datterselskap	4 882 802	-
- Tilknyttede selskaper	724 665	724 665
Sum	**5 607 467**	**724 665**

REVISORS BERETNING

KPMG AS
Midtre Gate 10
P.O. Box 72
N-8601 Mo i Rana

Telephone +47 45 40 40 63
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til representantskapet i Helgeland Avfallsforedling IKS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Helgeland Avfallsforedling IKS, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettvisende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er

© KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:
Oslo, Alta, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Elverum, Finnsnes, Hamar, Haugesund, Knarvik, Kristiansand, Mo i Rana, Molde, Sandefjord, Stavanger, Stord, Straume, Tromsø, Trondheim, Tynset, Ulsteinvik, Ålesund

Penneo Dokumentnøkkel: TGFIX-AEZ86-H2ODA-6EIBW-TDVP4-5ACDO

å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.

Penneo Dokumentnøkkel: TGFIX-AEZ86-H2ODA-6EIBW-TDVP4-5ACDO

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Mo i Rana

KPMG AS

Kirsti Meidelsen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: TGFIX-AEZ86-H2ODA-6EIBW-TDVP4-5ACDO

haf.no

Design: spirendesign.no